

Σπουδαιότητα της 2^{ης} Ξένης Γλώσσας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Αλέξανδρος Κόπτσης

Τα τελευταία χρόνια, ζητήματα πολιτισμού, πολιτισμικής ταυτότητας και ετερότητας, βρίσκονται στο προσκήνιο των κοινωνικο-οικονομικών εξελίξεων. Η μετατόπιση από την πολιτισμική ομοιομορφία και σταθερότητα προς διαφοροποιημένα κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα οδήγησε τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε επαναπροσδιορισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής και της παρεχόμενης εκπαίδευσης έτσι ώστε οι πολίτες να είναι ικανοί να εντάσσονται και να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις που παρουσιάζει η σύνθετη και σύγχρονη πολυπολιτισμική πραγματικότητα.

Τα σύνορα της Ευρώπης καθώς και τα κράτη μέλη «άνοιξαν» τις πύλες τους και πλέον ιδέες, στάσεις, πολιτισμικά και κοινωνικά προϊόντα «διακινούνται» καθιστώντας δυνατό την επαφή κάθε πολίτη, μαθητή και ενήλικα με τους Ευρωπαίους φίλους τους.

Η εισαγωγή της διδασκαλίας της Δεύτερης Ξένης Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο εντάσσεται στο πλαίσιο των δράσεων της ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής, που προωθεί τη γλωσσική πολυμορφία και την εκμάθηση των γλωσσών ως προϋπόθεση για να αποκτηθούν γνώσεις και δεξιότητες, που θα συμβάλλουν στην προσωπική ανάπτυξη και κυρίως στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη του κάθε πολίτη.

Η αντίληψη αυτή διαμορφώνεται σε συνάρτηση με την σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα όπου μιλάμε για μια οικουμενική κοινωνία και μια γενικότερη παγκοσμιοποίηση των πολιτισμών και των χωρών. Ο σύγχρονος πολίτης πέρα από τη δική του πολιτισμική ταυτότητα οφείλει να γνωρίσει και να επικοινωνήσει με τις γείτονες χώρες μέσα στα πλαίσια μιας ευρυζωνικής συνεργασίας και ομαλής γειννίαςσης.

Το Υ.Π.Ε.Θ. έχοντας ως προτεραιότητα και κύριο μέλημα την προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας και την εκμάθηση ξένων γλωσσών, θέλοντας να εφοδιάσει τους μαθητές με τις απαραίτητες γνώσεις, προώθησε και πραγματοποιεί την εισαγωγή ξένων γλωσσών – πέραν της μιας – στο κλασικό διδακτικό πρόγραμμα των Δημοτικών Σχολείων. Με το καινοτόμο αυτό πρόγραμμα αμβλύνει τις εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανισότητες που παρατηρούνται και οφείλονται στη φοίτηση των μαθητών της πρώτης σχολικής ηλικίας, στα φροντιστήρια ξένων γλωσσών.

Επιπλέον, έχοντας ως στόχο να θέσει κοινές βάσεις και γέφυρα επικοινωνίας με τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, εντάσσει τη διδασκαλία δύο ξένων γλωσσών στο Δημοτικό συνειδητοποιώντας πως τα Αναλυτικά Προγράμματα πρέπει να είναι ενιαία και να παρουσιάζουν μία αλληλουχία και συνέχεια.

Από τις γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προτιμήθηκαν η **Γερμανική** και η **Γαλλική**, γλώσσες που είναι οι περισσότερο διαδιδόμενες και διδασκόμενες καθώς και γλώσσες που έχει διαπιστωθεί ότι συμβάλλουν στη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Η διδασκαλία της Δεύτερης Ξένης Γλώσσας αρχίζει από την Ε΄ Δημοτικού αφού οι μαθητές έχουν αποκτήσει πρώτα μια επαφή-εξοικείωση με τα Αγγλικά που διδάσκονται στο Δημοτικό Σχολείο από την Γ΄ τάξη.

Η πρώιμη εκμάθηση της Δεύτερης Ξένης Γλώσσας δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να αξιοποιήσουν δημιουργικά την εξοικείωσή τους με το νέο γλωσσικό και πολιτισμικό κώδικα. Παράλληλα, θεμελιώνει τις γνώσεις που απέκτησαν σταδιακά σε κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης.

Η διδασκαλία της δεύτερης ξένης γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο, συνέβαλε στην αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης ξενόγλωσσης εκπαίδευσης, στο δημόσιο σχολείο, οριοθετώντας εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανισότητες που παρατηρούνται στη συγκεκριμένη βαθμίδα.

Τα αποτελέσματα που λαμβάνουμε από την αρχική πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος αλλά και από την περαιτέρω επέκτασή του είναι άκρως ικανοποιητικά και αισιόδοξα.

Θέλοντας, λοιπόν, το πρόγραμμα αυτό να αποτελεί μια καινοτόμο δράση αλλά και ένα γνωστικό αντικείμενο που ανταποκρίνεται στο ενδιαφέρον των παιδιών πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο περιεχόμενο της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας αλλά και στις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που θα εφαρμοστούν, προκειμένου να ενεργοποιηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών για το νέο πολιτισμό και τη νέα γλώσσα, και έτσι σταδιακά να οδηγηθούν στην κατάκτησή της.

Η σημασία της χρήσης δύο γλωσσών είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένη αλλά και απαραίτητη. Η ικανότητα ενός ατόμου να χρησιμοποιεί διάφορες γλώσσες αλλά και να καθορίζει με την κουλτούρα του την ομαλή συνύπαρξη διαφόρων γλωσσικών κοινοτήτων σε μια γεωγραφική περιοχή κρίνεται αναγκαία.

Η γενική παραδοχή ότι το εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί το βασικό φορέα μεταβίβασης γνώσεων και καλλιέργειας δεξιοτήτων, θα πρέπει να **τονιστεί**. Το ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει να κατορθώσει να εντάξει και να συμπεριλάβει στα αναλυτικά του προγράμματα τις σύγχρονες εξελίξεις και την κοινωνική πραγματικότητα, όπως αυτή διαμορφώνεται στο πλαίσιο των συνεχών δημογραφικών αλλαγών.

Επιχειρείται, λοιπόν, η διαμόρφωση ενός νέου τύπου σχολείου που ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις και που στοχεύει στη δημιουργία πολιτών με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και εξειδικευμένες γνώσεις. Το υψηλό αυτό μορφωτικό επίπεδο προϋποθέτει τη **γνώση και άλλων γλωσσών**, πέραν της μητρικής, προκειμένου οι σημερινοί μαθητές και αυριανοί πολίτες να ανταποκρίνονται στη σύγχρονη ανταγωνιστική αγορά εργασίας.

Η γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας θα συμβάλει στο :

- να γνωρίσουν οι μαθητές ποικιλία κοινωνικών και πολιτιστικών μορφών,
- να έρθουν σε επαφή και αλληλεξάρτηση με άλλους πολιτισμούς και τα πολιτιστικά προϊόντα τους
- να αφυπνιστούν και να αναπτύξουν θετική στάση για διαφορετικά ήθη και έθιμα
- να εξοικειωθούν με τον εθνικό και πολιτισμικό πλούτο
- να αναπτυχθούν σταδιακά δεξιότητες γραμματισμού.
- να συμβιώσουν αρμονικά με άτομα διαφορετικών εθνοτήτων
- να γνωρίσουν τη μορφή και τη δομή της νέας γλώσσας,
- να οργανώνουν το λόγο τους στο πλαίσιο συγκεκριμένων γλωσσικών απαιτήσεων και το βασικότερο
- **να αποκτήσουν ικανότητες διαπολιτισμικής επικοινωνίας.**

Πέρα από τους αντικειμενικούς εκπαιδευτικούς στόχους που θέτονται σε κάθε μάθημα το σπουδαιότερο είναι η αντίληψη που λαμβάνει κάθε μαθητής βλέποντας το σχολείο του, δηλαδή, το πρώτο του κοινωνικό σύνολο και μικρογραφία της κοινωνίας, να ανοίγεται και να δέχεται να συμπεριλάβει και να εντάξει στο ημερήσιο πρόγραμμα του άλλους πολιτισμούς. Έτσι, η δεύτερη ξένη γλώσσα θα αποτελέσει χρηστικό εργαλείο για την καλλιέργεια δεξιοτήτων επικοινωνίας, συνεργασίας και κατανόησης των ιδιαίτερων στοιχείων που συγκροτούν τα πολιτισμικά στοιχεία των χωρών.

Επιπλέον, η εκμάθησή της συμβάλλει σημαντικά στην παροχή ίσων ευκαιριών. Είναι κοινά αποδεκτό ότι οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες δημιουργούν **διαφορετικές αφετηρίες** για το μαθητικό δυναμικό. Με την ένταξη των ξένων γλωσσών στη δημόσια εκπαίδευση το χάσμα αυτό γεφυρώνεται.

Συνοψίζοντας, λοιπόν, θα μπορούσαμε να πούμε πως η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι μία καινοτόμος δράση που συνδυάζει εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς στόχους κυρίως όμως αποτελεί το έναυσμα για περαιτέρω δράσεις προκειμένου το δημόσιο σχολείο να αποτελεί φορέα προώθησης εκσυγχρονισμένων και μοντέρνων αντιλήψεων και στάσεων.